

BIJ DE BUREN

Theatermakershuis De Queeste in Hasselt heeft met toneelstuk 'Boven Water' de vlotramp van 1941, een van de grootste rampen van het gehucht Godsheide, bespreekbaar gemaakt.

„Er werd niet veel over de vlotramp gesproken, maar deze zwarte bladzijde in de geschiedenis van Godsheide heeft blijvende littekens achtergelaten.”

‘Ramp bespreekbaar gemaakt’

door Job Tiems

Theatermakershuis De Queeste in Hasselt maakte de afgelopen tien jaar al verschillende historische voorstellingen. Op basis van research en interviews met nabestaanden heeft dit tot enkele succesvolle toneelcreaties geleid, maar regisseuse Suze Milius uit Maastricht maakte het met de productie van het toneelstuk *Boven Water* extra moeilijk. „Er is namelijk maar heel weinig bekend over de vlotramp van 1941 in Godsheide”, vertelt Milius. „Het was oorlog, dus er is maar weinig over geschreven. Daarnaast hebben de inwoners van Godsheide het jarenlang met zich meegedragen en stilgehouden. Iedereen kent het verhaal wel, maar het is nooit bespreekbaar gemaakt. Met deze voorstellingen wilden we het op een serene manier bespreekbaar maken. Je zou het kunnen zien als een soort eerbetoon.”

Het Hasseltse gehucht Godsheide werd met de aanleg van het Albertkanaal, dat dwars door het plaatsje loopt, in 1939 in tweeën gesplitst. Een aantal inwoners werd onteigend en moest noodgedwongen verhuizen. Om de inwoners van Godsheide zo snel mogelijk van de ene naar de andere kant te krijgen, werd er een overzetvlot gebouwd dat via een stalen kabel door een stadsarbeider werd bediend. Twee jaar ging dit goed, maar op 14 februari 1941 vond een van de meest noodlottige gebeurtenissen van Godsheide plaats.

Een onderwijzer die aan de zuidelijke kant van het kanaal les gaf en aan de overkant de tram naar Genk wilde halen, liet zevenenvijftig kinderen en vier volwassenen toe op het vlot. Vlak na vertrek kwam het vlot onder water te staan, met als gevolg dat het omsloeg. Vijfendertig schoolkinderen en twee volwassenen verdronken in het koude water van het Albertkanaal. De stadsarbeider die het vlot bediende werd gezien als de zondebok en ver-

Het overgangsvlot van Godsheide bij Hasselt waarmee in 1941 een grote ramp gebeurde.

foto Stadsarchief Hasselt

volgens gevangen gezet. De onderwijzer verliet de Belgische provincie Limburg voorgoed.

„Het hele dorp was geruime tijd in diepe rouw. Iedereen liep in het zwart”, vertelt Milius. Volgens de regisseuse was dit kenmerkend voor het kleine, hechte gehucht waar het geloof, vooral in die tijd, een grote rol speelde. „Er was geen drang om het naar buiten te brengen. Mensen zochten massaal troost bij elkaar en in de kerk.” Milius heeft bij haar stuk een mix gemaakt van toneel en geluidsfragmenten van interviews met nabe-

staanden en vier overlevenden van de ramp. „Dat heeft bijzondere dingen opgeleverd. De hoeveelheid waarheden maakt het geheel interessant. Iedereen heeft het toch op een eigen manier beleefd.”

Dat is volgens Milius precies datgene waarom het stuk zoveel emoties losmaakt. „Het geeft voor een deel erkenning, maar daarnaast is er ook aandacht voor de geschiedenis. Dat maakt het een toneelstuk dat een jong en oud publiek aanspreekt.” Zelf werd ze het meest geraakt door een verhaal van een man die het vlot net had gemist

omdat zijn klomp was gebroken. „Hij heeft alles zien gebeuren vanaf de kade. Toen hij vertelde hoe hij zijn vriendjes zag verdrinken, ging dat door merg en been. Dat heeft een gigantische impact op hem gehad. Tijdens het interview met hem merkte ik dat hij het er nog steeds heel moeilijk mee heeft”, zegt Milius. „Deze zwarte bladzijde in de geschiedenis van Godsheide heeft blijvende littekens achtergelaten.” In eerste instantie veroorzaakte het toneelstuk dan ook de nodige opschudding bij in Godsheide. Een

aantal nabestaanden wilde niet dat het werd opgevoerd, maar uiteindelijk raakten alle voorstellingen toch uitverkocht. „Achteraf kregen we veel enthousiaste reacties. Hoewel ik ‘enthousiast’ niet echt het goede woord hiervoor vind. Het gaat immers over de grootste ramp van Godsheide”, zegt ze. „Mensen waren ontroerd door ons stuk. Er kon eindelijk over worden gesproken.”

➔ Komend weekend vinden de laatste twee extra voorstellingen plaats. Kijk voor meer informatie over 'Boven Water' op www.dequeeste.be